

Jeszke, Jaromir

---

17 Stuttgarckie Seminarium Dokształcające Instytutu Historii Medycyny Fundacji Roberta Boscha - "Magia i Medycyna", Stuttgart 7-9 maja 1998 r.

Medycyna Nowożytna 5/2, 159-160

1998

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ŻYCIA NAUKOWEGO

Jaromir Jeszke

17 Stuttgarckie Seminarium Doksztalcające Instytutu Historii Medycyny Fundacji Roberta Boscha – Magia i Medycyna, Stuttgart 7–9 maja 1998 r.

Instytut Historii Medycyny Fundacji Roberta Boscha w Stuttgarcie, kierowany przez prof. Roberta Jütte, należy do ważniejszych ośrodków badawczych w swojej dyscyplinie. Jest jednym z nielicznych instytutów badawczych tego typu w Niemczech i w Europie nie związanych organizacyjnie z wydziałami lekarskimi wyższych uczelni. Ten fakt m.in. sprawił, że charakter prowadzonych tam badań także jest nieco odmienny. Większy akcent położony jest tutaj na studia o charakterze społeczno-kulturowym, niż na badania poszukujące korzeni współcześnie obowiązującego paradygmatu. Dość powiedzieć, że za wartość głębokich studiów uznano m.in. historię homeopatii i medycynę alternatywną. Nie brak także prac o charakterze metodologicznym i historiograficznym. Własne czasopismo „Medizin, Gesellschaft und Geschichte” umożliwia swobodną publikację wyników badań. Dla wielu polskich historyków medycyny stuttgarcki instytut mógłby być interesującym i ważnym miejscem studiów. Zresztą gościnne mury instytutu nie raz przyjmowały polskich uczonych. Wydaje się, że w ostatnich latach znaczenie Instytutu Historii Medycyny Fundacji Roberta Boscha wyraźnie wzrosło, wychodząc poza rolę, jaką odgrywa w środowisku niemieckich historyków medycyny oraz doraźne kontakty z partnerami zagranicznymi, w tym polskimi historykami medycyny. Stał się bowiem jednym z ważniejszych ośrodków, powstałego w 1991 r. European Association for the History of Medicine and Health promującego społeczne ujęcie w badaniach historyczno-medycznych.

Jedną z wielu form aktywności Instytutu są doroczne seminaria, poświęcone analizie wybranego zagadnienia. Ciekawostką jest, że wyboru tego dokonują, spośród zaproponowanych przez siebie tematów i w drodze głosowania, uczestnicy poprzedniego seminarium. Zasadniczo przeznaczone są one dla niemieckich badaczy, chociaż zapraszano również kilkakrotnie gości np. z Polski. Tegoroczne, 17 już, seminarium odbyło się w dniach 7–9 maja pod hasłem **Magia i Medycyna**. Od razu należy wyjaśnić, iż organizatorzy magię pojmowali bardzo szeroko, być może nawet nie do końca będąc w zgodzie z etnologiczną definicją tego zjawiska. Brali pod uwagę znacznie szerszy wachlarz zjawisk o nadnaturalnym charakterze. Sprawilo to jednak, że temat, który mógłby wydawać się z pozoru egzotycznym i marginalnym, okazał się jednak społecznie ważnym i wartym analizy. Szeroki był wachlarz poruszanych zagadnień. Dyskutowano nad magią i medycyną widzianymi z teoretycznej perspektywy, ich związkami z nauką, procesami akceptacji, lub jej braku, problemem uzdrowicieli oraz nad stosunkami magii do współczesności. Zagadnienia przedstawiano w różnych formach: typowych referatów, wspólnej analizy tekstu lub wcześniej rozesłanych wyników badań terenowych, dyskusji nad przygotowanymi filmami itp. Każde zagadnienie było jednak bardzo wnikliwe omawiane, a często dyskutowane jeszcze w kularach, po zamknięciu oficjalnej dyskusji. Zresztą wybitnie warsztatowy charakter spotkania ogromnie sprzyjał takim nieformalnym, a więc najbardziej płodnym intelektualnie, rozmowom. Uwieńczeniem całości była krytyczna ocena całości przedstawionych materiałów. Uchwalono, że hasłami następnego seminarium będą **Medycyna i Wojna** oraz **Medycyna i Seks**.

Seminarium od strony organizacyjnej zostało przygotowane bez zarzutu. W znacznej mierze było to zasługą głównej organizatorki spotkania dr Iris Ritzman. Uczestników seminarium zapoznano z historią i obecną działalnością Fundacji Roberta Boscha, umożliwiono zwiedzanie niektórych jej pomieszczeń oraz udostępniono archiwum homeopatyczne Instytutu, królestwo docenta Martina Dingesa. Równie ważna była swobodna, koleżeńską atmosfera, oraz gościnność Instytutu, który udostępnił do swobodnej penetracji swoje zbiory biblioteczne, archiwalne oraz wyposażone w różnorodny sprzęt pomieszczenia. Niektórzy uczestnicy korzystali z tego wszystkiego z dużą wprawą, czując się wyraźnie zadomowieni. Jeżeli dodać do tego, że Instytut mieści się w urokliwej willi, położonej przy cichej uliczce na jednym ze wzgórz okalających Stuttgart, do pełni naukowego szczęścia brakowało jedynie czasu, aby z tych wszystkich dóbr korzystać.